

DMM-0787

M. Com. (Sem. IV) Examination

April/May - 2016

Financial & Management Accounting : Paper - X

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના :

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination : M. COM. (SEM. 4)	<input type="text"/>
Name of the Subject : FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING - 10	<input type="text"/>
Subject Code No. : 0 7 8 7 Section No. (1, 2.....) : Nil	<input type="text"/>
	Student's Signature

(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નોના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

(3) જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે ગણવામાં આવે છે.

1 (અ) શ્રી સાંઈ લિમિટેડે રૂ. 10નો એક એવા રૂ. 60,00,000ના રિબેંચર 5%ના વટાવે બહાર પાડ્યા જે 10 વર્ષ બાદ પરત કરવાના છે. કંપનીને લાગુ પડતો કરવેરાનો દર 50% છે. જો આ રિબેંચરની કરવેરા બાદની પડતર 6.41% હોય તો આ રિબેંચરનો વ્યાજનો દર કેટલો હશે ? **10**

(બ) સ્વામી લિમિટેડની નીચેની વિગતોના આધારે ઉત્પાદન કરેલ વસ્તુની વેચાણ કિંમત શોધો :

રૂ.

કાયમી મિલકતોમાં રોકાણ 50,00,000

કાર્યશીલ મૂડીમાં રોકાણ 50,00,000

અંદાજિત વેચાણ 2,50,000 નંગ

સ્થિર ખર્ચા 40,00,000

ઈચ્છિત વળતરનો દર વાર્ષિક 25%

એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 20

2 રામ લિમિટેડનું વર્તમાન ચોપડે મૂલ્ય આધારિત મૂડી માળખું નીચે મુજબ છે. 13

	રૂ.
(1) ઇકિવટી શેરમૂડી રૂ. 10નો એક એવા શેર	5,00,000
(2) પ્રેફરન્સ શેરમૂડી રૂ. 100નો એક એવા શેર	1,00,000
(3) ડિબેન્ચર્સ રૂ. 100નો એક એવા	4,00,000
	10,00,000

કંપનીની આ બધી જ જામીનગીરીઓની શેર બજારમાં ખરીદ-વેચાણ થાય છે. તેની હાલની કિંમતો નીચે મુજબ જોવા મળે છે.

ઇકિવટી શેર રૂ. 22

ડિબેન્ચર્સ રૂ. 110

પ્રેફરન્સ શેર..... રૂ. 120

કંપની નવી મૂડી મેળવવા માંગે છે. જે માટે તેની પાસે નીચેના વિકલ્પો પ્રાપ્ય છે.

(1) ડિબેન્ચર રૂ. 100ની કિંમતનો જે મૂળ કિંમતે પરત કરી શકાય તેવા :- પરત કરવાની મુદત 10 વર્ષ, વ્યાજનો દર 8%, બહાર પાડવાનો ખર્ચ 4%, વેચાણ કિંમત રૂ. 100

(2) પ્રેફરન્સ શેર :- દરેક રૂ. 100નો એક એવા, પરત કરવાની મુદત 15 વર્ષ, ડિવિડન્ડનો દર 10%, બહાર પાડવાનો ખર્ચ 5%, વેચાણ કિંમત રૂ. 100, સરભર ભાવે પરત,

(3) ઇકિવટી શેર:- શેરની મૂળ કિંમત રૂ. 10, શેર બહાર પાડવાનો ખર્ચ 2%, વેચાણ કિંમત રૂ. 22, વર્ષના અંતે ઇકિવટી શેર પર અપેક્ષિત ડિવિડન્ડનો દર શેરદીઠ રૂ. 2 છે. ડિવિડન્ડ વૃદ્ધિનો દર 5% છે. કંપની પોતાની બધી જ કમાણી ડિવિડન્ડ તરીકે વહેંચી દે છે. કંપનીને લાગુ પડતો કરવેરાનો દર 50% છે.

ઉપરની વિગતોના આધારે કંપનીની ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતરની ગણતરી

(1) ચોપડે મૂલ્યભાર અને

(2) બજાર મૂલ્યભારનો ઉપયોગ કરીને મૂડીપડતરની ગણતરી કરો.

અથવા

- 2 જય કંપની લિમિટેડ એક્સ, વાય અને ઝેડ ત્રણ વસ્તુઓનું ઉત્પાદન કરે છે. તેમની વાર્ષિક પડતરની માહિતી નીચે મુજબ છે. 13

વિગત	વસ્તુ એક્સ રૂ.	વસ્તુ વાય રૂ.	વસ્તુ ઝેડ રૂ.
વેચાણ	6,00,000	10,00,000	7,00,000
માલસામાન	3,00,000	4,00,000	3,20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	80,000	1,20,000	1,00,000
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	40,000	60,000	80,000
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા	80,000	50,000	70,000

આ ત્રણેય વસ્તુમાં સારી ગુણવત્તાના માલનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે અને તે યુ.કે. થી આયાત કરવામાં આવે છે. ઉપરની બધી વસ્તુઓમાં નીચે મુજબ માલ સામાનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. જે નીચે મુજબ કિલોગ્રામમાં છે.

વસ્તુ	માલસામાન વપરાશ કિલોગ્રામ
એક્સ	3,000
વાય	6,000
ઝેડ	4,000

માલસામાન એ મર્યાદિત કરતું પરિબળ છે.

દરેક વસ્તુમાં એક જ પ્રકારનો માલસામાન વાપરવામાં આવે છે.

તમારે ઉત્પાદન અને વેચાણનું ઈષ્ટતમ મિશ્રણ તૈયાર કરવાનું છે. આ માટે

- (1) બજેટ મુજબ નફો-નુકસાન દર્શાવતું પત્રક અને
- (2) ઈષ્ટતમ અને ઉત્તમ નફાવાળી ગમે તે બે વસ્તુઓનો નફો દર્શાવતું પત્રક.

- 3 સ્વેતા કંપની લિ. બે નવી વસ્તુઓ 'એ' અને 'બી' બજારમાં મૂકવા માંગે છે. અને આ બંનેની વેચાણ કિંમત નક્કી કરવા માંગે છે. આ બે વસ્તુઓ જે વિભાગમાં બનાવવાની છે તેની અંદાજ માહિતી નીચે મુજબ છે : 12

વિગત	વસ્તુ 'એ'	વસ્તુ 'બી'
વાર્ષિક ઉત્પાદન (એકમો)	2,00,000	4,00,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (એકમદીઠ)	રૂ. 15	રૂ. 14
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (એકમદીઠ) (પ્રત્યક્ષ મજૂરી દર રૂ. 3)	રૂ. 9.00	રૂ. 6.00

ચૂકવવા યોગ્ય વ્યાજ સિવાય આ બે વસ્તુઓને ભાગે આવતા શિરોપરી ખર્ચાનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે :

કારખાના શિરોપરી ખર્ચા (50% સ્થિર) મજૂરીના 100%, વહીવટી શિરોપરી ખર્ચા (100% સ્થિર) કારખાના પડતરના 10%, વેચાણ વિતરણ ખર્ચા (50% ચલિત) જે બંને વસ્તુ માટે એકમદીઠ 'એ' અને 'બી' માટે અનુક્રમે રૂ. 3 અને રૂ. 4.

આ વિભાગમાં સ્થિર મૂડીરોકાણ રૂ. 100 લાખનું છે. કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત બંને વસ્તુની વેચાણ પડતરના 6 માસના સ્ટોક જેટલી છે. આ યોજના માટે નાણાકીય સંસ્થા પાસેથી 14%ના દરે રૂ. 80 લાખની મુદતી લોન લેવામાં આવી હતી. 50% જેટલી કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત વાર્ષિક 18% વ્યાજની બેંકલોન મારફતે પૂરી કરવામાં આવે છે. આ વિભાગમાં રોકેલી મૂડી ઉપર 20% જેટલી વળતરની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

- (1) 'એ' અને 'બી' વસ્તુ માટે વેચાણ કિંમત એવી રીતે નક્કી કરો કે બંને વસ્તુઓ માટે પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાકદીઠ ફાળો એક્સરખો મળે.
- (2) આ વિભાગ દ્વારા જે સમગ્ર નફો મળે તેની વિગતો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

અથવા

- 3 કૃપા કંપની લિમિટેડની નીચેની વિગતોના આધારે તેમનું સૌથી વધુ નફાકારક 12 મિશ્રણ શોધો અને તે વસ્તુ મિશ્રણની નફાકારકતાનું પત્રક બનાવો :

વિગત	વસ્તુ-O	વસ્તુ-P	વસ્તુ-Q
અંદાજેલ ઉત્પાદન અને વેચાણ એકમો	1,500	2,500	2,000
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ. 50	રૂ. 60	રૂ. 70
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	3 કિલો	4 કિલો	5 કિલો
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2 કલાક	3 કલાક	4 કલાક
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	રૂ. 9	રૂ. 10	રૂ. 9
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ	રૂ. 10	રૂ. 10	રૂ. 10
પ્રત્યક્ષ માલસામાન ખર્ચ કિલોદીઠ	રૂ. 5	રૂ. 5	રૂ. 5
પ્રત્યક્ષ મજૂરી કલાક દર	રૂ. 3	રૂ. 3	રૂ. 3
વેચાણમાં શક્ય મહત્તમ એકમો	500	4,000	1,500

ત્રણેય વસ્તુના ઉત્પાદન માટે એક સરખો જ પ્રત્યક્ષ માલસામાન, એક સરખા યંત્રો અને સમાન કક્ષાના કામદારો ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે.

ચાવીરૂપ પરિભળ એ પ્રત્યક્ષ મજૂરી છે, જે 15,000 કલાકથી મર્યાદિત છે.

- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 15
- (1) સામાજિક જવાબદારી અને કિંમત નિર્ધારણ
 - (2) પોર્ટફોલિયો સંચાલનના હેતુઓ
 - (3) સદ્દો અને જુગાર વચ્ચેનો તફાવત
 - (4) મૂડીની સીમાંત પડતર
 - (5) કિંમત નિર્ધારણમાં પડતરની ભૂમિકા.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
 - (2) Figures to the right indicate full marks of the question.
 - (3) Show the necessary calculation as a part of your answer.

- 1 (a) Shri Sai Ltd. has issued debentures of Rs. 60 lacs of Rs 10 each at 5% discount which are to be redeemed after 10 years. Taxation rate is 50%. If the cost of debentures after tax is 6.41% then find out rate of interest of debentures. **10**

- (b) With following information work out the selling price of the product of Swami Ltd. :

Investment : Fixed AssetsRs. 50,00,000
Investment : Working capital.....Rs. 50,00,000
Budgeted Volume2,50,000 units
Fixed CostsRs. 40,00,000
Desired return 25% per annum.
Variable cost per unit Rs. 20.

- 2 Present Book Value of the Ram Ltd.'s capital structure as under : **13**

	Rs.
(1) Equity shares of Rs. 10 each.....	5,00,000
(2) Preference share of Rs. 100 each	1,00,000
(3) Debentures of Rs. 100 each.....	4,00,000
	<u>10,00,000</u>

All these Securities traded in the capital markets.

Recent prices are:

Equity shares Rs. 22

Debentures Rs. 110

Preference shares..... Rs. 120

Anticipated external financing opportunities are as follows :

- (1) Debenture : Rs. 100 per debenture redeemable at par, 10 years maturity, 8% coupon rate of interest, 4% floatation costs, sale price Rs. 100.

- (2) Rs. 100 preference share redeemable at par, 15 years maturity, 10% dividend rate, 5% flotation cost, sale price Rs. 100.
- (3) Equity share: 2% per share flotation costs, sale price Rs. 22. In addition the dividend expected on the equity share at the end of the year is Rs. 2 per share, the anticipated growth rate in dividend is 5% and the firm has the practice of paying all its earnings in the form of dividend. The corporate tax is 50%.

You are required to determine the weighted average cost of capital using

- (1) Book value weights and
 (2) Market value weights.

OR

- 2 Jay Company Ltd. produces three products. Annual cost details are as under : 13

Particulars	Product X (Rs.)	Product Y (Rs.)	Product Z (Rs.)
Sales	6,00,000	10,00,000	7,00,000
Material	3,00,000	4,00,000	3,20,000
Labour	80,000	1,20,000	1,00,000
Variable overheads	40,000	60,000	80,000
Fixed overheads	80,000	50,000	70,000

Good quality material is used in all three products, is imported from UK by the company. Material used in kilograms in all three products is as under :

Product	Consumption of Materials (in kilogram)
X	3,000
Y	6,000
Z	4,000

Material is a limiting factor. Material consumption is common for all three products. You are required to prepare a statement of the most profitable mixture of products to be produce and sold.

The statement should show

- (1) The Profit and Loss on budgeted production.
 (2) The Profit on any two most profitable products.

- 3 Sweta Co. Ltd. plans to introduce two product 'A' and 'B' 12 in the market and wants to determine selling price for them. The estimated data of the department in which both products are to be manufactured are as under :

Particular	Product 'A'	Product 'B'
Annual production (units)	2,00,000	4,00,000
Direct material (per unit)	Rs. 15.00	Rs. 14.00
Direct wages (per unit) (Direct labour hour rate Rs. 3)	Rs. 9.00	Rs. 6.00

The proportion of overheads other than interest payable, chargeable to the two products are as under :

Factory overheads (50% fixed) : 100% of direct wages

Administration overheads (100% fixed) : 10% of factory cost

Selling and distribution overheads (50% variable)

Rs. 3 and Rs. 4 respectively per unit of products 'A' and 'B'.

The fixed capital investment in department is Rs. 100 lakh.

The working capital requirement is equivalent to 6 months.

Stock of cost of sale of both the products. For this project a term loan amounting to Rs. 80 lakhs has been obtained from financial institution at an interest rate of 14% p.a. 50% of working capital needs are met by bank borrowing and carrying interest at 18% per annum.

The department is expected to give a return of 20% its capital employed. You are required to

- (1) Fix the selling prices of both the products such that the contribution per direct labour hour is the same for both the products.
- (2) Prepare a statement showing in detail the overall profit that would be made by the department.

OR

- 3 From the following particulars find the most profitable mix and prepare a statement of profitability of the product mix of Krupa Co. Ltd. 12

Particulars	Product O	Product P	Product Q
Unit budgeted to be produced and sold	1500	2500	2000
Selling price per unit	Rs. 50	Rs. 60	Rs. 70
Direct Materials	3 kg	4 kg	5 kg
Direct Labour	2 hrs.	3 hrs.	4 hrs.
Variable overheads	Rs. 9	Rs. 10	Rs. 9
Fixed overheads	Rs. 10	Rs. 10	Rs. 10
Cost of Direct Materials per kg	Rs. 5	Rs. 5	Rs. 5
Cost of Direct Labour per hrs.	Rs. 3	Rs. 3	Rs. 3
Maximum possible Unit of Sales	500	4000	1500

All the three products O, P, Q are produced from same direct materials using the same type of machines and equal level labour.

Which is the key factor is limited to 15000 hours.

- 4 Write short notes : (any **three**) 15
- (1) Social responsibility and pricing
 - (2) Objectives of Portfolio Management
 - (3) Difference between speculation and gambling
 - (4) Marginal cost of capital
 - (5) Role of cost in product pricing.